

FAXE KOMMUNE

Budgetvejledning

Budget 2025-2028

Indhold

INLEDNING – FRA BUDGET 2024 TIL BUDGETLÆGNING FOR 2025-2028	3
BUDGETVEJLEDNINGEN - STRATEGI FOR BUDGET 2025-2028	4
RÅDERUM	4
DEN KOMMENDE BUDGETPROCES	4
DEN ØKONOMISKE POLITIK.....	5
DET POLITISK-ADMINISTRATIVT SAMARBEJDE	5
ADMINISTRATIONENS UNDERSTØTTELSE I BUDGETPROCESSEN	8
ROLLER OG ANSVAR I BUDGETPROCESSEN	8
BRUGERINDDRAGELSE I BUDGETPROCESSEN	10
INDDRAGELSE AF BRUGERE.....	10
MEDARBEJDERINDDRAGELSE I BUDGETPROCESSEN	10
INDDRAGELSE AF MEDARBEJDERE	10
TIDSPLAN I BUDGETPROCESSEN	11
DET ØKONOMISKE UDGANGSPUNKT FOR BUDGET 2025 – 2028.....	14
BUDGETBALANCER	16
BILAG 1 – DE JURIDISKE RAMMER FOR DET KOMMUNALE BUDGET	17
POLITISKE BEHANDLINGER AF BUDGETTET.....	17
ÆNDRINGSFORSLAG	19
BILAG 2 - RÅDERUMSSKABELSE	20
BILAG 3 - BUDGETPROCESSENS ORDBOG.....	22

Indledning – fra budget 2024 til budgetlægning for 2025-2028

Budgetprocessen for 2024-2027 har båret præg af gennemgribende analyser allerede umiddelbart efter budgettet for 2023 blev vedtaget.

Der blev i processen arbejdet med fem spor, som havde udgangspunkt i servicemæssige- og strukturelle forandringer i Faxe Kommune, der kunne møde de udfordringer, vi står i på kort og lang sigt;

1. Skoleområdet – Fokus på resultatskabelse og fremtidssikret ejendomsdrift
2. Procesplan og kapitalisering af effekter for strategien på børne- og familieområdet
3. Kvalitetsstandarder og visitation på ældreområdet
4. Plejeboliger – kapacitet og struktur
5. Ejendomsområdet – klima og energi

Disse fem spor er et godt afsæt fremad i den kommende proces, hvor der skal findes råderum for at sikre et budget i balance.

Den kommende budgetproces vil i høj grad komme til, at handle om konsolidering af kommunens likviditet samt råderumsskabelse til udvikling af kommunen. Herudover vurderes det vigtigt, at der er solid likviditet grundet risiciene forbundet ved selvbudgettering, men også ift. den kommende afregningsmodel for ejendomsskatterne.

Foto: Colourbox

Budgetvejledningen - strategi for budget 2025-2028

Budgetvejledningen for 2025-2028 beskriver formålene og den overordnede proces for udarbejdelsen af det kommende budget under hensyntagen til den vedtagne, økonomiske politik. I budgetvejledningen fastlægges strategien for hvordan budgettet udarbejdes herunder rammer, frister, ansvarsfordeling, den overordnede styring og andet relevant information.

Budgetprocessen for 2025-2028 forudses som en proces, hvor der skal arbejdes videre med sidste års dybdegående KOMPONENT-analyser med strukturelt fokus, potentialer ved at se på det beregnede serviceniveau (sammenhængen mellem Faxe kommunes udgiftsbehov ift. udgiftsniveau) og andre relevante analyser med udgangspunkt i KL's analyseredskabskasse. Herudover skal den kommende budgetproces sikre opfyldelse af budgetaftalen 2024-2027 i det videre budgetarbejde.

Råderum

I forbindelse med Faxe Kommunes budgetlægning skabes der et råderum, som først og fremmest skal anvendes som en forsikringspulje til at håndtere ændrede budgetforudsætninger i perioden, hvor budgettet lægges. Først derefter kan der ske prioritering af råderummet. Faxe Kommunes har på nuværende tidspunkt meget begrænset likviditet, hvorfor en forsikringspulje er specielt vigtigt til at imødesee eventuelle bump på vejen.

Den kommende budgetproces

Den kommende budgetproces bygger videre på processen for 2024-2027. Dette med henblik på, at anvende ressourcer mest hensigtsmæssigt og samtidig sikre, at det politiske niveau understøttes bedst muligt af administrationen i budgetprocessen 2025-2028.

Politisk starter budgetproces 2025-28 op i januar 2024 med et budgettemamøde for byrådet. Temamødet sætter rammen for fagudvalgenes arbejde, som får til opgave at fremkomme med råderumsforslag til Byrådets Budgettemadag 1 i juni måned. Råderumskataloget indgår herefter i budgetprocessen frem mod vedtagelsen af Budget 2025-28. Som følge af Faxe Kommunes pressede økonomi med et betydeligt behov for at skabe økonomisk balance, både på kort og lang sigt, skal fagudvalgene fremkomme med et betydeligt råderumskatalog. Størrelsen af det samlede råderumskatalog fastsættes af Byrådet og metoden til fordeling på de enkelte fagudvalgsområder vil blive besluttet på Økonomiudvalgets og byrådets møde i februar 2024.

Den økonomiske politik

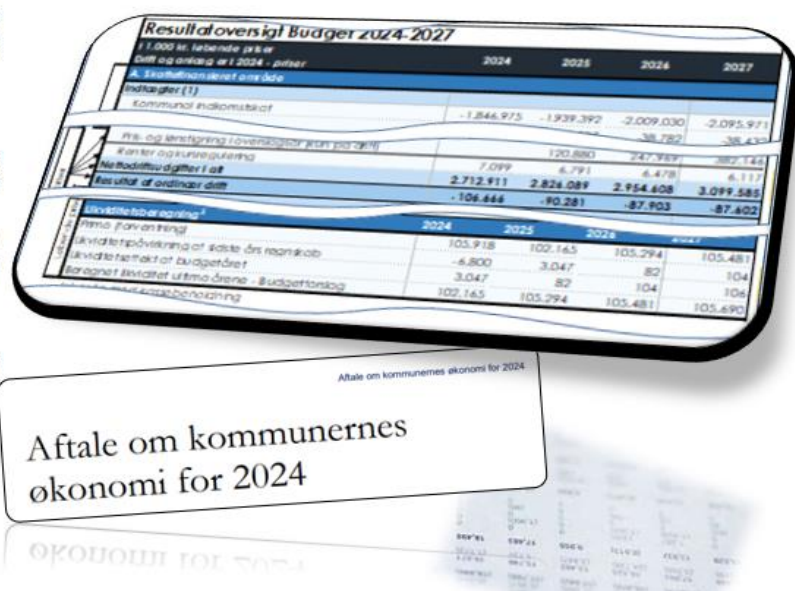
Byrådet vedtog den 22. marts 2022 den gældende økonomiske politik, der fastsætter retningslinjer og beløbsgrænser, som skal overholdes i forbindelse med budgetlægningen i kommunen.

Formålet med den økonomiske politik er overordnet set, at understøtte en sund og robust økonomi, der kan muliggøre byrådets visioner og politikker.

I budgetlægningsprocessen skal den økonomiske politik overholdes herunder de fastsatte målsætninger, der såvel fastsætter grænseværdier for de vigtigste økonomiske faktorer i budgettet, samt retningslinjer for den overordnede budgetlægning.

Nedenfor er Faxe Kommunes fire gældende målsætninger i den økonomiske politik;

- 1 Et gennemsnitligt overskud på "Resultat af ordinær drift" på minimum 60 mio. kr.
- set over en 4-årig periode
- 2 En gennemsnitlig likviditet efter kassekreditreglen på minimum 100 mio. kr.
- set over en 4-årig periode
tillagt likviditetsvirkningen af eventuel opsparing.
- 3 Efterlevelse af økonomiaftaler mellem KL og regeringen.
- 4 Muligheder for lånoptagelse kan udnyttes til investeringer i kommunen

Figur 1 – Faxe Kommunes fire målsætninger i den økonomiske politik

Det politisk-administrativt samarbejde

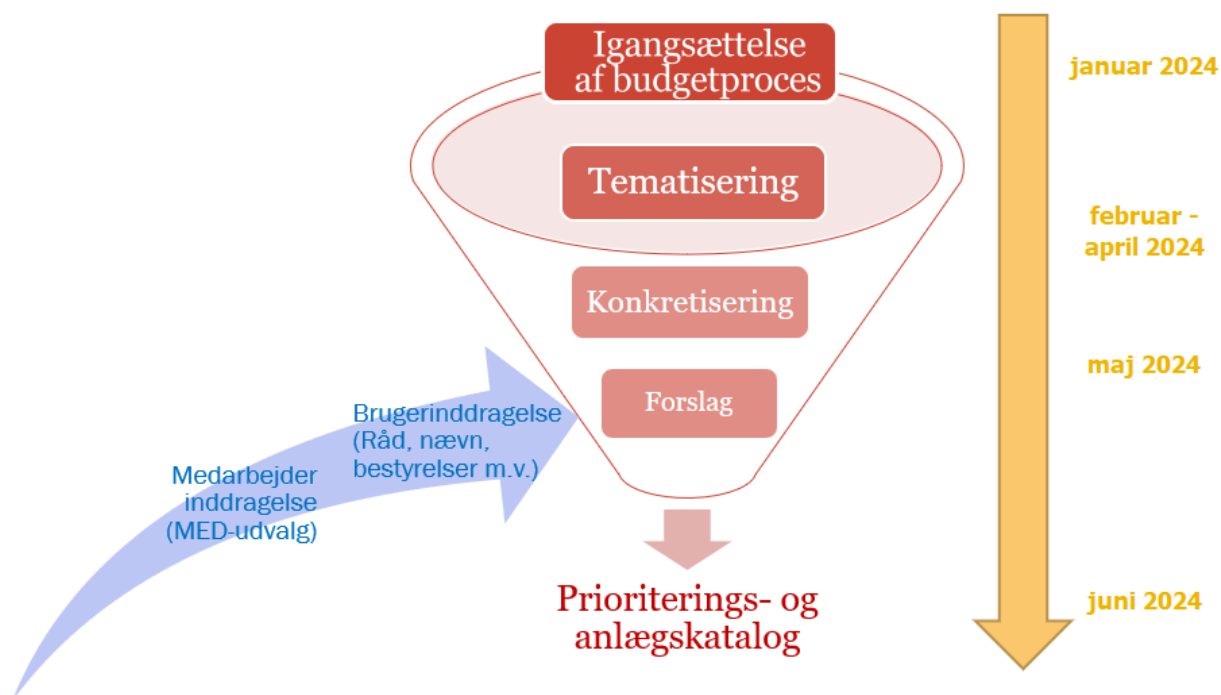
Herunder beskrives fokuspunkterne for det politisk-administrative samarbejde, som primært er anderledes end tidligere års budgetvejledninger.

- Fokus på at skabe Økonomiudvalgets budgetforslag til vedtagelsen i Økonomiudvalget (den første behandling i Økonomiudvalget) med forslag skabt og forankret i fagudvalgene. Fagudvalgene præsenterer på juni-temadagen udvalgenes forslag til Økonomiudvalget
- Afklaringsmøder mellem direktion og borgmester sker tidligt i processen og løbende under skabelse af Økonomiudvalgets budgetforslag, så der løbes med de rigtige bolde
- Justering af antallet af temadage og seminar

- HovedUdvalget inviteres til oplysningsdelen på budgetmøder/temadage mhp. at modtage fælles information om processen
- MED-udvalgene inviteres til at deltage på fagudvalgene i maj måned, for at sikre medarbejdersporets perspektiv
- Ændringsforslag og underændringsforslag har tidligere frist, så det kommer kvalitetssikret med til realitetsbehandlingen i byrådet

Processen frem mod sommeren 2024 er skitseret i nedenstående illustration. Budgetprocessen starter med en overordnet tematisering i Byrådet i januar 2024. Arbejdet i fagudvalgene starter med en tematisering i februar, konkretisering i månederne marts-maj med konkrete og prioriterede forslag i maj måned mhp. fremlæggelse på byrådets budgettemadag i juni.

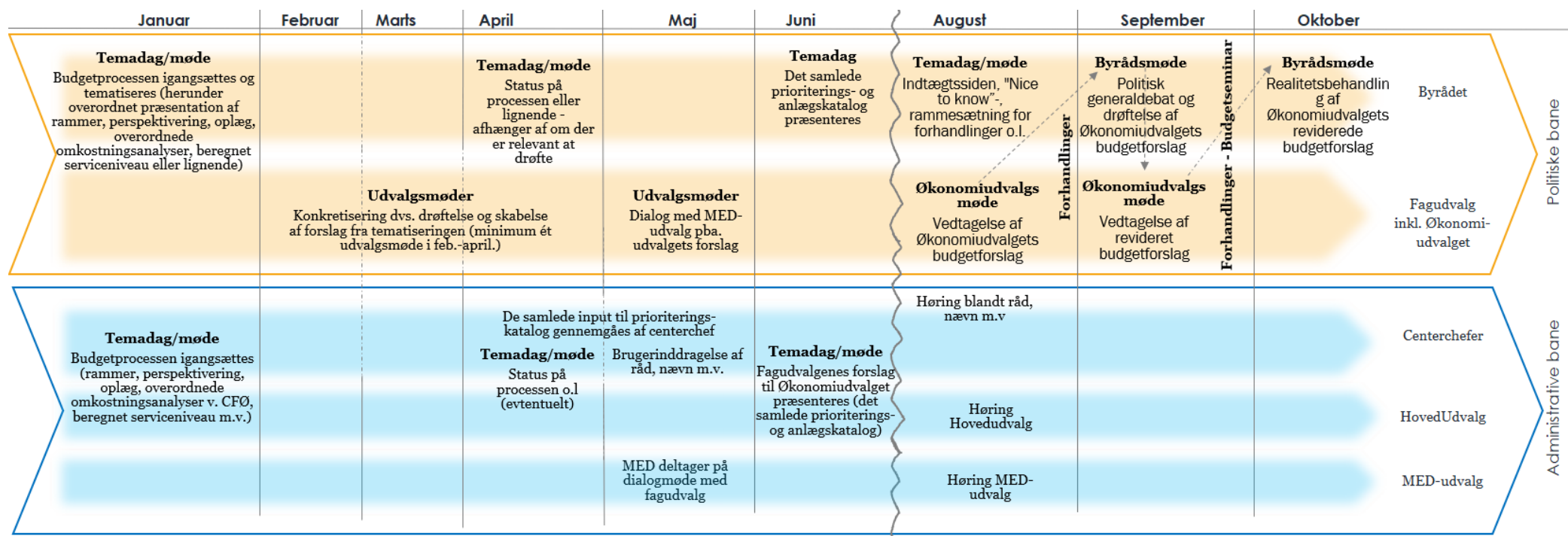
Denne proces vil udmunde i relativt færdige forslag til prioriterings- og anlægskatalog i maj.

Figur 2 – Processen fra tematisering til forslag i prioriterings- og anlægskataloget

Budgetvejledning 2025-2028

For samme skalering er der udarbejdet tilsvarende "roadmap" med fokus på hvornår hhv. der er aktivitet på den politiske bane og den administrative bane.

Figur 3 – Roadmap. Sammenspillet mellem politisk og administrativ organisation i budgetarbejde

Der er behov for, at der inden budgetforhandlingerne træffes beslutning om, hvornår materialet sendes i høring. Dette planlægges tidligere i budgetprocessen for 2025-2028 end i tidligere budgetprocesser, idet materialet sendes i høring, når Økonomiudvalgets budgetforslag frigives til byrådspolitikerne. Herved kan høringsmaterialet nå at være klart til debat og drøftelse i byrådet ved formalitetsbehandling samt til budgetforhandlingsdagen og -seminaret.

Administrationens understøttelse i budgetprocessen

De administrative fokuspunkter i den kommende budgetproces beskrives nedenfor.

- Administrationen (CFØ) foretager analyser eksempelvis pba. af ECO-nøgletal, FLIS-data og lignende til understøttelse af politikernes valg af retning
- I december 2023/januar 2024 arbejdes med ”overbliksanalyse (CFØ)”, hvor scenarier for retning tilvejebringes
- I februar/marts/april 2024 analyseres videre på baggrund af efterspørgslen fra fagudvalgene der kan bidrage til, at skabe større effektiviserings- og investeringskatalog (prioriterings- og anlægskatalog), egentlige besparelsesforslag med (dem med servicepåvirkning) m.v.
- MED-systemet har dialogmøde med fagudvalgene om de foreliggende forslag i maj
- Opfyldelse af målkrav på udvalgsniveau samt politisk prioritering af de respektive fagudvalgs bidrag.
- Budget-, Prioritering- og Anlægskatalog skal være færdig inden sommerferie, hvor det kan sendes til direktion og borgmester
- Minimale justeringer/beregninger efter formalitetsbehandlingen

Roller og ansvar i budgetprocessen

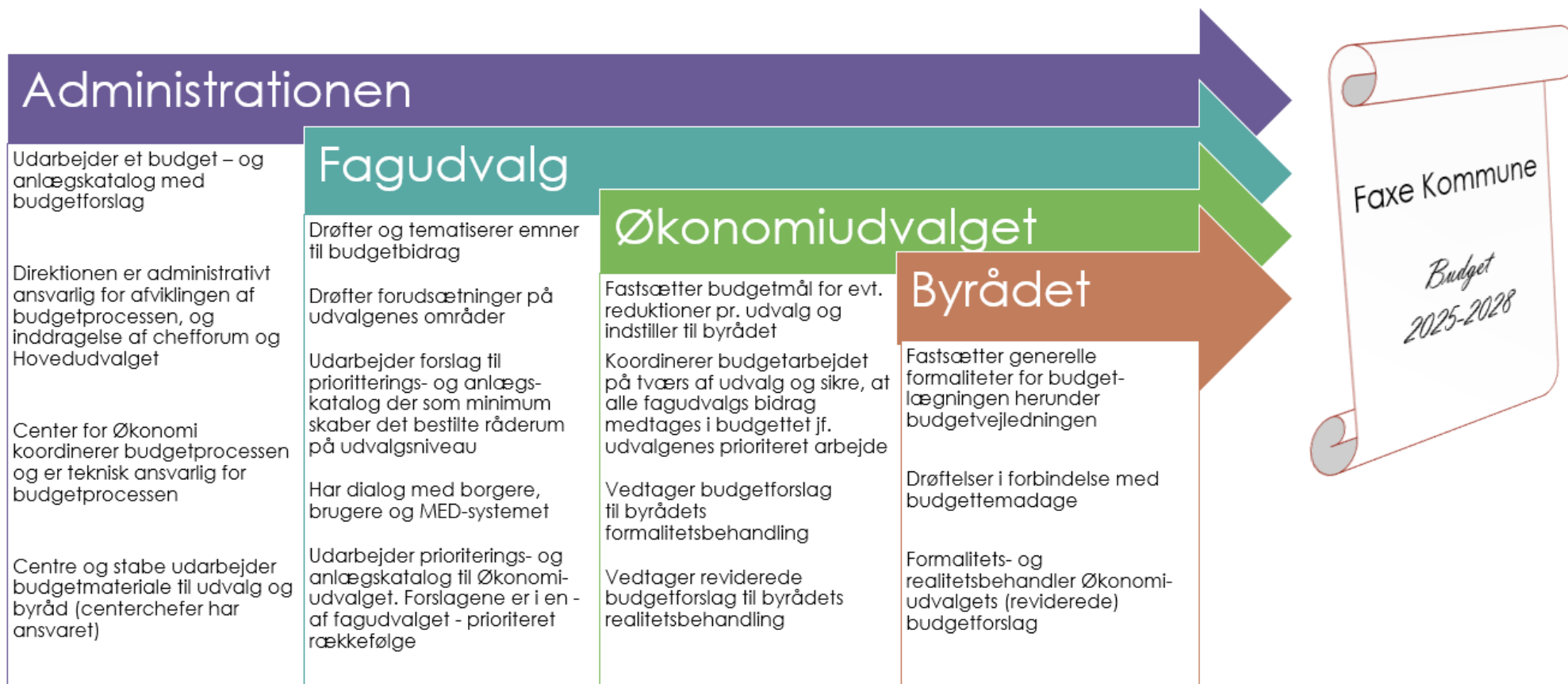
Budgetprocessen kan kun blive en succesfuld proces med inddragelse af alle parter i processen. Roller og ansvarsfordelingen er skitseret i nedenstående illustration, hvor fokus er på bidragene i budgetprocessen fra administrationen, Fagudvalg, Økonomiudvalget og byrådet.

*Foto: Colourbox,
Faxeladeplads stationsbygning*

*Foto: Colourbox,
Haslev station*

Figur 4 – Roller og ansvarsfordeling i budget 2025-2028

Brugerinddragelse i budgetprocessen

Inddragelse af brugere

Brugere (i råd, nævn, bestyrelser m.v.) inddrages i budgetprocessen for at sikre indflydelse og skabe lydhørhed over for synspunkter og input fra bestyrelser, råd og nævn. Herudover også for, at skabe gensidig forståelse for de overordnede rammer og dilemmaer bag prioriteringsforslagene, herunder de givne økonomiske og politiske rammer.

De respektive direktører er – sammen med områdernes centerchefer – ansvarlig for at sikre brugerinddragelse i forbindelse med de forslag som skabes i fagudvalgene. Hvornår inddragelsen sker er skitseret i figur 2 og 3 ovenfor.

Høringsberettigede parter er råd, nævn og foreninger samt brugerbestyrelser. Borgere er ikke høningsberettigede, men har dog mulighed for at blive hørt til borgermødet og ellers gennem de kanaler, som repræsenterer dem under høningsberettigede parter (råd, nævn, bestyrelser).

Centrene inviterer (på vegne af fagudvalgenes repræsentanter for brugerbestyrelser) råd, nævn og foreninger til, at deltage i dialogmøder med fagudvalgene i løbet af foråret om udvikling og udfordringer i budgetprocessen jf. figur 3 ovenfor. Formålet er, at input fra disse møder kan medtages i fagudvalgenes kvalificering af budgetforslag.

Nedenfor er de primære datoer ift. brugere, råd og nævn.

Borgermøde afholdes d. 2. september

Budgetmateriale sendes i høring den 22. august, når der udsendes dagsorden til Økonomiudvalgets møde.

Høringsfristen for skriftlige hønings svar er sat til den 3. september kl. 12. Materialet på hjemmesiden opdateres, såfremt Økonomiudvalgets budgetforslag ændres under vedtagelsen.

Faktaboks 1 - datoer for borgermøde og høningsperiode

Brugernes inddragelse i de forskellige faser og inddragelse i budgetprocessen skitseres i tabel 1 nedenfor som viser budgetprocessens faser.

Medarbejderinddragelse i budgetprocessen

Inddragelse af medarbejdere

Medarbejdere inddrages i budgetprocessen for, at skabe et politisk indblik i de faglige udfordringer, bekymringer og muligheder fra medarbejdernes synspunkt. Herudover skal

inddragelse skabe gensidig forståelse for de overordnede rammer og dilemmaer bag prioriteringsforslagene, herunder de givne økonomiske og politiske rammer.

De respektive direktører er – sammen med centercheferne for områderne - ansvarlige for at sikre MED-inddragelse jf. figur 4 ovenfor. MED-organisationen i Faxe Kommune er – som råd, nævn og bestyrelser - også høringsberettiget.

Hovedudvalget og centerudvalgenes næstformænd inviteres til, at deltage i byrådets budgetmøder (ikke forhandling eller seminar) og budgettemadagene. Formålet er, at Hovedudvalget modtager samme information til brug i organisationen, som det politiske niveau om det kommende budgets forudsætninger og hvorledes det påvirker organisationen. MED-udvalgene inviteres til dialogmøde med fagudvalgene om prioriterings- og anlægsforslagene for at indbyde til dialog omkring effekter, konsekvenser m.v. fra MED-organisationens perspektiv.

Tidsplan i budgetprocessen

Som tillæg til budgetvejledningen udarbejdes en administrativ tidsplan, som bidrager til at skabe en god og grundig budgetproces. Den administrative tidsplan forlægges ikke politisk, men er alene et arbejdsredskab for planlægningen af administrationens tid, heraf vil inddragelse af MED-organisationen fremgår mere detaljeret.

Nedenfor skitseres de forskellige faser og inddragelse i budgetprocessen for såvel medarbejdere som brugere:

Før budgetproces	Budgetvejledning for budget 2025-2028 vedtages.	ØK BY	24. januar 31. januar
	Budgettemamøde - opstart på budgetproces	BY	25. januar
	Administrationen foretager tematiserede analyser (CFØ) eksempelvis videre analyse fra KOMPONENT-sporet (strukturelt fokus), det beregnede serviceniveau og andre relevante analyser med udgangspunkt i KL's analyseredskabskasse. Anvendes til temadage/møder i januar og evt. april		Januar
	De økonomiske rammer for råderumspuljen pr. fagudvalg og Økonomiudvalget vedtages.	ØK BY	21. februar 29. februar

Budgetarbejde i fagudvalg	Fagudvalgene drøfter, hvordan der skabes råderum, på udvalgmøderne i perioden februar til april. Hvorvidt der er behov for ét eller flere møder/drøftelser sker ud fra vurdering pr. udvalg. Vigtigst er, at fagudvalgene til maj-mødet har udarbejdet konkrete forslag (understøttet af administrationen)	Fagudvalg	februar/marts /april
	Administrationen sikre løbende dialog mellem fagudvalg og repræsentanter for brugerstyrelser, råd og nævn. I fald der er behov for dialog med MED-organisationen før dialogmødet med fagudvalget i maj sikre centercheferne dette.		februar/marts /april
	Administrationen indarbejder tekniske korrektioner, lovændringer, ændringer som følge af demografi eller prisjusteringer i budgettet.		februar – maj
	Økonomiudvalget drøfter også befolkningsprognose, fagudvalgenes rammer, samlede målsætninger og prioriteter m.v. i løbet af foråret.	ØK	foråret
	Budgettemadag (eventuel/ved behov - aflyses hvis der ikke forelægge materiale til drøftelse/fremlæggelse)	BY	18. april
	Budgettemadag, hvor fagudvalgenes input fremlægges for byrådet	BY	18. juni

Budgetforhandlinger og politisk vedtagelse/behandling	Politisk behandling af budgettet		
	1. Økonomiudvalgets budgetforslag 2025-2028 vedtages og oversendes til byrådets formalitetsbehandling	ØK	28. august
	2. Byrådets formalitetsbehandling af budget 2025-2028 (Politisk generaldebat og drøftelse af Økonomiudvalgets budgetforslag)	BY	4. september
	3. Økonomiudvalgets reviderede budgetforslag 2025-2028 vedtages og oversendes til realitetsbehandling i byrådet, byrådets realitetsbehandling	ØK	02. oktober
	4. Byrådets realitetsbehandling af budget 2025-2028, realitetsbehandling af Økonomiudvalgets reviderede budgetforslag	BY	10. oktober
	Budgetforhandling- og seminar		
	Budgettemadag/møde inkl. opstart på budgetforhandlinger	BY	26. august
Budgetseminar for det samlede byråd og budgetforhandlinger	BY	6. september	
Budgetforhandlinger	BY	9. september	
Budgetforhandlinger	BY	16. september	
Ændringsforslag			
Ændringsforslag afleveres senest d. 19. september 2024 kl. 12		19. september kl. 12	
Underændringsforslag afleveres senest d. 6. oktober 2024		6. oktober	

Medarbejderinddragelse	MED-organisationen MED-organisationen inddrages i budgetprocessen med dialogmøde mellem fagudvalg og center-MED/Hovedudvalg pba. forårets fagudvalgsforslag		maj
	Deltagelse på budgettemadage/møder med mulighed for dialog mellem Hovedudvalget og byrådet		januar, april og juni
	Høring Budgetforslaget sendes i høring med udsendelse af dagsorden til behandling af Økonomiudvalgets budgetforslag (den første behandling af budgettet).		22. august – 4. september
Brugerinddragelse	Borgermøde Der er borgermøde 2. september		2. september
	Høring Budgetforslaget sendes i høring med udsendelse af dagsorden til behandling af Økonomiudvalgets budgetforslag (den første behandling af budgettet). Deadline d. 3/9-24 kl. 12		22. august – 3. september
Efter Vedtagelse	I november arbejder administrationen med klargøring af budgettet til udsendelse		november
	Taksterne forlægges fagudvalgene og byrådet på november-møderækken.	Fag-udvalg ØK BY	november
	Budgetbemærkninger færdiggøres og offentliggøres.		medio december

Tabel 1: Budgetprocessens forskellige faser og inddragelse

Foto: Colourbox, Haslev Kirke

Det økonomiske udgangspunkt for budget 2025 – 2028

Nedenfor ses resultatoversigten fra budgetvedtagelsen for 2024-2027, som danner budgetudgangspunktet for budget 2025-2028:

Resultatoversigt Budget 2024-2027					
I 1.000 kr. løbende priser					
Drift og anlæg er i 2024 - priser					
A. Skattefinansieret område					
Indtægter (1)					
Løbende priser	Kommunal indkomstskat	-1.846.975	-1.939.392	-2.009.030	-2.095.971
	Selskabsskat m.v.	-46.744	-39.237	-38.782	-38.432
	Grundskyld	-135.767	-135.085	-131.194	-131.583
	Anden skat på lignet visse indkomster	-8.581	0	0	0
	Tilskud og udligning	-784.113	-795.922	-860.893	-918.894
		-2.822.179	-2.909.635	-3.039.900	-3.184.881
	Efterregulering af kommunal medfinansiering	2.602	2.602	2.602	2.602
	Nettoændring indtægtsside		-9.336	-5.214	-4.908
	Indtægter i alt	-2.819.577	-2.916.370	-3.042.511	-3.187.186
2024-priser	Driftsudgifter ekskl forsyningsområdet (2)				
	Nettodriftsudgifter				
	Nettodriftsudgifter inden for servicerammen	1.928.816	1.931.333	1.940.379	1.957.540
	Nettodriftsudgifter uden for servicerammen	776.996	774.585	773.782	773.782
	Besparelse til udmøntning ved B2025-2028 ¹	0	-7.500	-14.000	-20.000
	Nettodriftsudgifter i alt	2.705.812	2.698.418	2.700.161	2.711.322
	Pris- og lønstigning i overslagsår (kun på drift)		120.880	247.969	382.146
	Renter og kursregulering	7.099	6.791	6.478	6.117
	Nettodriftsudgifter i alt	2.712.911	2.826.089	2.954.608	3.099.585
	Resultat af ordinær drift	-106.666	-90.281	-87.903	-87.602
Løbende priser	Anlægsudgifter (3)				
	Nettoanlægsudgifter				
	Anlægsudgifter i alt	81.451	65.215	62.915	62.915
	Anlægsindtægter	-3.410	-100	-100	-100
	Anlæg netto i alt	78.041	65.115	62.815	62.815
	Resultat af skattefinansieret område (1+2+3)	-28.625	-25.166	-25.088	-24.787
2024-priser	B. Takstfinansieret område (forsyningsvirksomhed)				
	Forsyning	0	0	0	0
	Anlæg	0	0	0	0
	Resultat af takstfinansieret område (B)	0	0	0	0
Løbende priser	C. Ændring af likvide aktiver				
	Låneoptag	-8.000	-4.000	-4.000	-4.000
	Afdrag på lån	30.531	29.002	28.880	28.576
	Balanceforskydninger	0	0	0	0
	Finansiering i alt (C)	22.531	25.002	24.880	24.576
	Budgetbalancen (A+B+C) ekskl. svømmehal	-6.094	-164	-208	-211

(-) er lig med kasseopbygning, (+) er lig med kassetræk.

Figur 5: Resultatoversigt fra vedtaget budget 2024-2028

Nedenfor ses likviditetsberegningen pba. Forventet Regnskab 2 2023 og resultatoversigten fra budgetvedtagelsen for 2024-2027. Dette vil være udgangspunktet for likviditetsbeholdningen til budget 2025-2028.

Dog kan Regnskab 2023 udvise andet resultat end skønnet ved Forventet Regnskab 2 2023, hvilket vil ændre budgetforudsætningerne. Budgetforslaget og den beregnede likviditet ved indgangen til budgetprocessen 2025-2028 vil være pba. den faktiske likviditet:

2023-priser		Regnskab 2023 (forventet pba. FR2)	
	Budgetbalance ultimo 2023	13.600	(+) er lig med kassetræk
	Gennemsnitslikviditet ultimo 2023	105.918	(+) er lig med kassebeholdning

Løbende priser		Likviditetsberegning3			
		2024	2025	2026	2027
	Primo (forventning)	105.918	102.165	105.294	105.481
	Likviditetspåvirkning af sidste års regnskab	-6.800	3.047	82	104
	Likviditetseffekt af budgetåret	3.047	82	104	106
	Beregnet likviditet ultimo årene - Budgetforslag	102.165	105.294	105.481	105.690

(+) er lig med kassebeholdning

Figur 6: Likviditetsberegning fra vedtaget budget -2024-2028

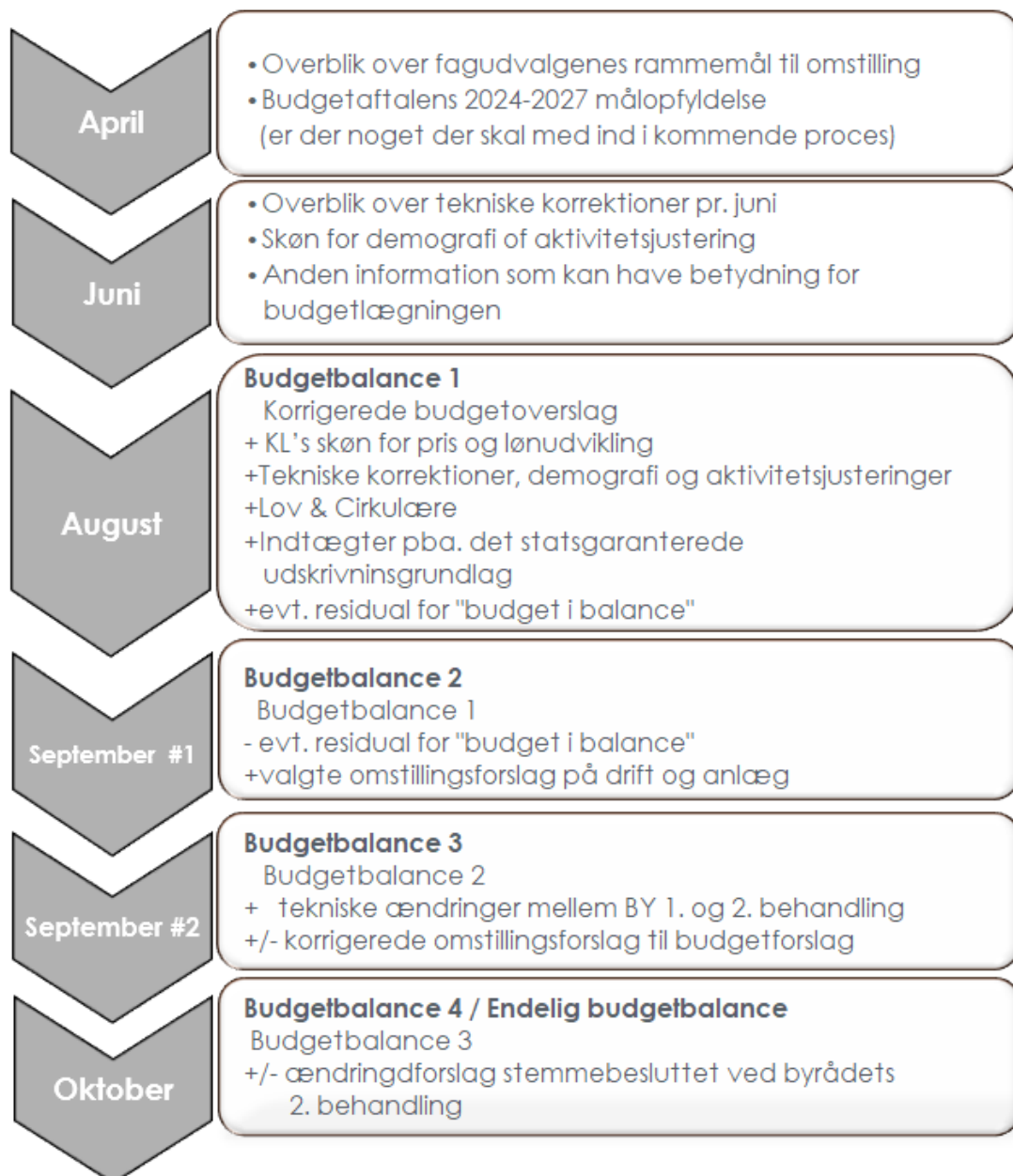

Foto: Colourbox, Haslev gågade

Budgetbalancer

Budgetbalancerne udarbejdes og fremlægges løbende igennem budgetprocessen, når der opstår forhold, der skal indarbejdes, og når det politisk besluttes, at der skal foretages ændringer.

I nedenstående illustrationen er skitseret, hvornår det forventes, at der præsenteres overblik og budgetbalancer og ligeledes hvad budgetbalancerne indeholder.

Figur 7: Præsentation af materialer og budgetbalancer

Bilag 1 – De juridiske rammer for det kommunale budget

Styrelsesloven forskriver, at det er Økonomiudvalgets selvstændige kompetence at udarbejde et budget. De stående udvalg skal sende Økonomiudvalget bidrag til budgettet. Når Økonomiudvalget har vedtaget et budgetforslag, vil der således ikke længere være tale om at det er administrationens (eller Borgmesterens) budgetforslag, men Økonomiudvalgets budgetforslag.

Styrelseslovens §37 stk. 1

”Forslag til kommunens årsbudget for det kommende regnskabsår udarbejdes af økonomiudvalget til kommunalbestyrelsen inden en af økonomi- og indenrigsministeren fastsat frist”

Loven har tildelt økonomiudvalget ansvaret for udarbejdelsen af forslag til kommunens årsbudget og budgetoverslag. Økonomiudvalget har således en selvstændig kompetence. De stående udvalg skal bidrage.

Styrelsesloven § 21, stk. 3

”Udvalgene skal efter anmodning af økonomiudvalget og inden for en frist, der fastsættes af dette udvalg, fremkomme med bidrag til årsbudgettet og til flerårige budgetoverslag...”

Faktaboks B1.1 – Udsnit fra styrelseslovens §21 og §37

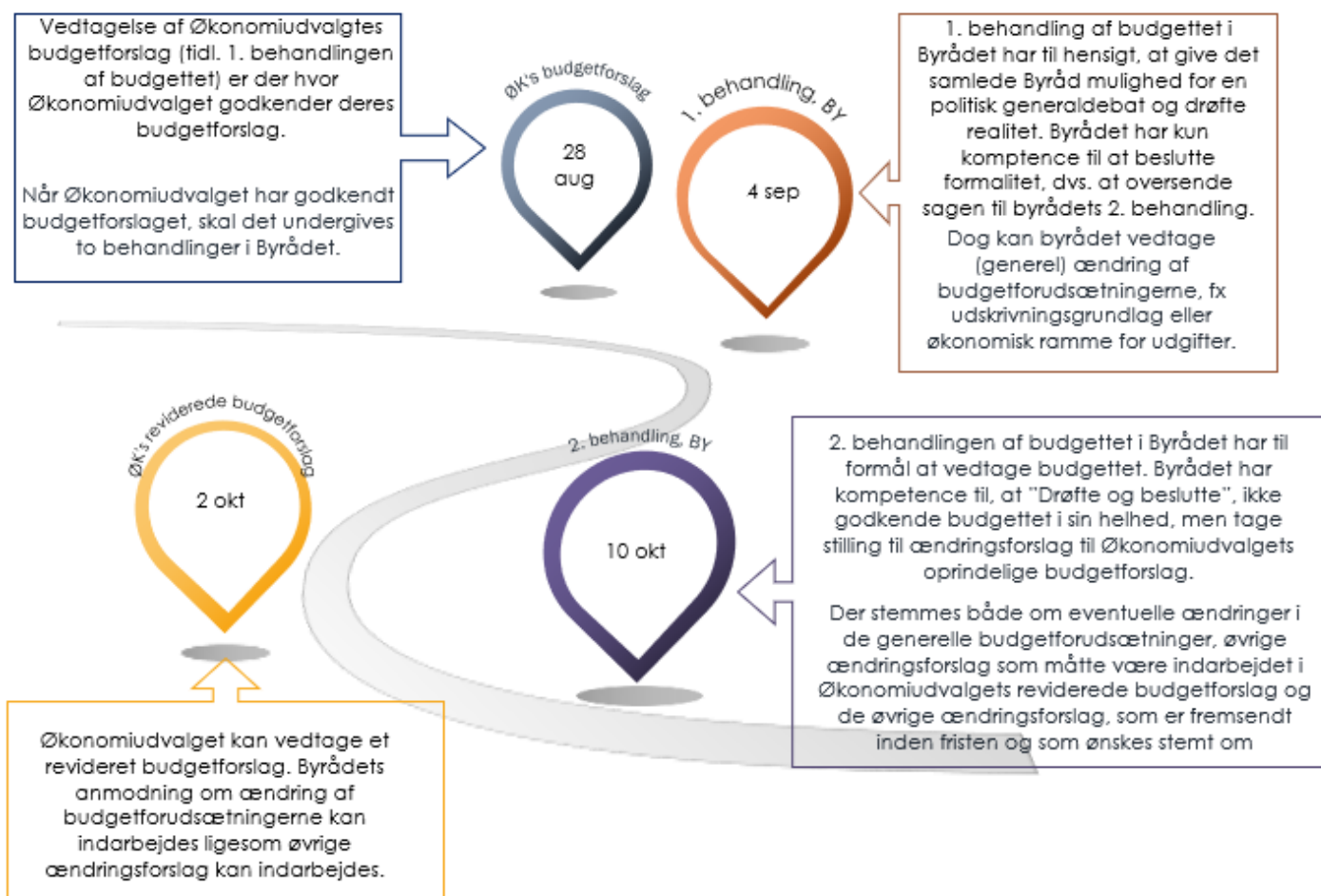
Politiske behandlinger af budgettet

Administrationen udarbejder et oplæg til et budget i balance og i overensstemmelse med byrådets vedtagne rammer til Økonomiudvalget. Økonomiudvalget realitetsbehandler budgetforslaget, og der kan under Økonomiudvalgsmødet stilles og vedtages ændringsforslag.

Når Økonomiudvalget har vedtaget budgetforslaget, skal byrådet behandle budgetforslaget to gange. Når en sag behandles to gange *vil den første behandling alene være en politisk generaldebat (formalitetsbehandling)*. Ved den første behandling kan der ikke stemmes om sagens realitet, men alene om oversendelse til den anden behandling, realitetsbehandlingen. byrådet kan dog ved formalitetsbehandling af budgettet vedtage generelle beslutninger om ændring af budgetforudsætningerne, eksempelvis udskrivningsgrundlaget eller økonomisk ramme for udgifter. Budgettet *realitetsbehandles ved byrådets anden behandling af budgettet*.

Inden byrådets realitetsbehandling kan Økonomiudvalget udarbejde et revideret budgetforslag.

Budgettet skal således undergives i alt fire politiske behandlinger. Disse fire behandlinger er selvstændig politiske behandlinger. Forløbet for disse behandlinger er skitseret i nedenstående illustration, hvor det fremgår, hvad behandlingernes formål er samt hvilke kompetencer hhv. Økonomiudvalget og byrådet har ift. budgettet

Figur B1.1 – Politiske møder med budget og kompetencer

Ændringsforslag

Styrelsesloven fastsætter også regler for håndtering af ændringsforslag. Disse beskrives nedenfor.

Ændringsforslag fremsat under Økonomiudvalgets vedtagelse af budgetforslag

Ændringsforslag kan fremsættes og behandles på mødet.

Mindretallet kan eventuelt afgive en mindretals-indstilling til byrådet som, i så fald, først behandles ved byrådets 2. behandling (d. 10. oktober 2024). Dette forslag vil i byrådet blive behandlet på lige fod med øvrige ændringsforslag som fremsættes inden fristen for indgivelse af ændringsforslag.

Ændringsforslag fremsat under formalitetsbehandling i byrådet

Ændringsforslag på byrådets formalitetsbehandling af budgettet (d. 4. september 2024) kan fremsættes og drøftes, men der stemmes ikke om dem. Ændringer behandles først ved byrådets anden behandling af budgettet (d. 10. oktober 2024), sammen med øvrige ændringsforslag fremsat indenfor den angivne frist.

Økonomiudvalgets reviderede budgetforslag

Økonomiudvalget skal (på behandlingen d. 2. oktober 2024) indarbejde eventuelle beslutninger fra formalitetsbehandling om ændring af budgetforudsætningerne. Det reviderede budgetforslag kan endvidere indeholde:

- ændringsforslag som blev oversendt fra Økonomiudvalgets mindretal
- ændringsforslag, som er fremsendt indenfor den frist, som er angivet i byrådets budgetvejledning
- øvrige ændringsforslag, som rejses på Økonomiudvalgsmødet

Afstemning om ændringsforslag til byrådets vedtagelse af Økonomiudvalgets budgetforslag (anden behandling af budgettet i byrådet)

Den anden behandling i byrådet (d. 10. oktober 2024) er hvor det reviderede budgetforslag realitetsbehandles. Ændringsforslag som er fremsat inden den fastsatte frist i byrådets budgetvejledning skal føres til afstemning under byrådets realitetsbehandling af budgettet, såfremt der anmodes herom. Ligeledes kan der stilles ændringsforslag til de ændringer, som Økonomiudvalget måtte have indarbejdet i det reviderede budgetforslag i forhold til det oprindelige budgetforslag. Der kan på mødet stilles underændringsforslag, hvis ikke der er fastsat en særskilt frist for indgivelse af disse.

Fristen for ændringsforslag er d. 19. september 2024 kl. 12

Fristen for underændringsforslag er 6. oktober 2024

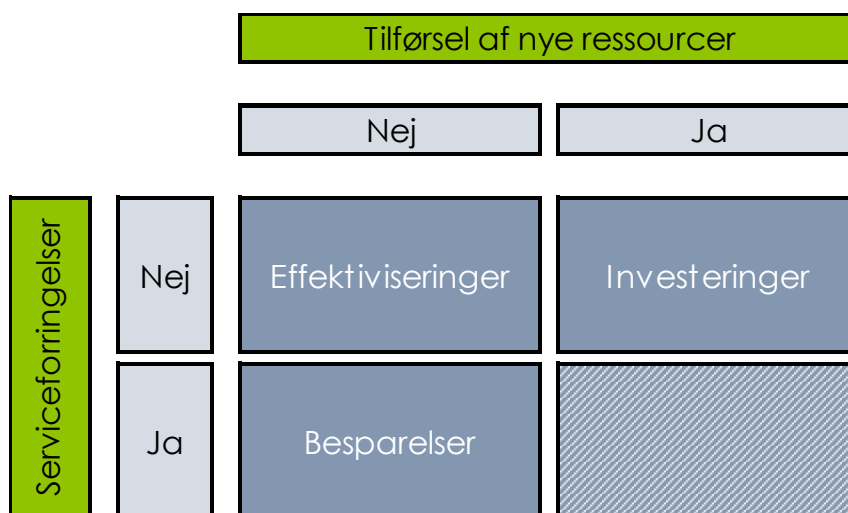
Bilag 2 - Råderumsskabelse

Der skal være råderum i Faxe Kommunes økonomi for, at der er politisk rum til forhandlinger, prioritering og profilering af mærkesager. Faxe Kommune har på nuværende tidspunkt dog meget begrænset likviditet, hvorfor det er vigtigt, at det råderum der skabes, bliver disponeret i en given rækkefølge.

Ifølge KL sondres der mellem tre typer af råderumsskabelse; effektiviseringer, investeringer og besparelser.

1. Investeringer medfører øget budget med formål at skabe råderum på længere sigt
2. Effektiviseringer giver heller ikke serviceforringelser idet det er tale om en ”smartere” udnyttelse af de allerede afsatte midler. Frigjorte midler skaber råderummet
3. Besparelser er, som ved effektiviseringer, en måde at skabe råderum, men ved besparelser, er der tale om en lavere service for færre kroner

Dette er illustreret i nedenstående figur:

Figur B2.1 – Tre typer af omstilling, KL

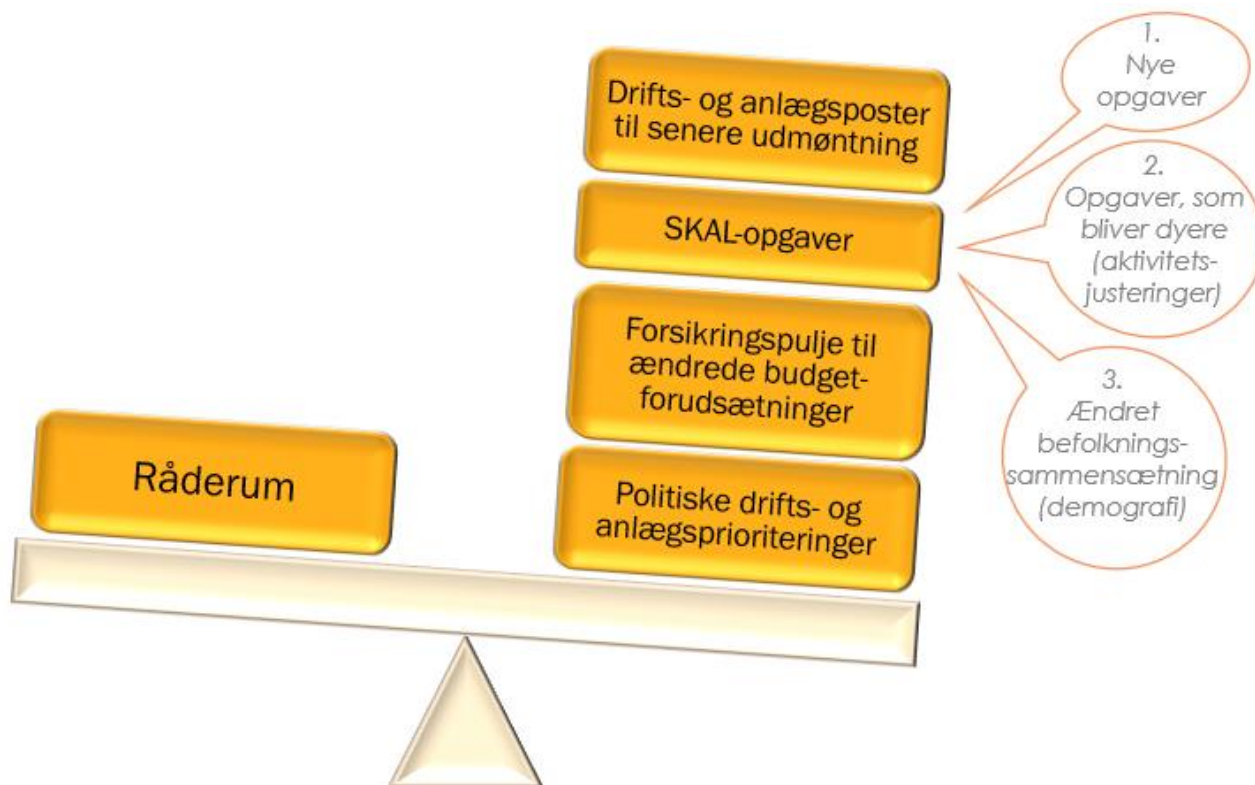
Det råderum som skabes ved hjælp af disse typer af omstilling, skal dække nødvendige (u-udmøntede poster, SKAL-udgifter og ændrede budgetforudsætninger/forsikringspulje) førend der er råderum til politiske prioriteringer.

Såvel u-udmøntede reduktioner som nye SKAL-udgifter skal afholdes inden for rammen der er til rådighed. Hertil skal råderummet også anvendes som forsikringspulje til at kunne håndtere ændrede budgetforudsætninger i perioden, hvor forhandlingerne pågår. Dette betyder konkret, at indtægts- og udgiftsskønnet, der anvendes i budgettet, vil være på baggrund af Økonomisk Redegørelses pr. juni, hvorimod budgettet i tidligere år blev forhandlet pba. Økonomisk Redegørelse pr. august. Ved at anvende juni-skønnet vil de

politiske drøftelser kunne igangsættes tidligere end normalt, da indtægtsgrundlaget er fastlagt.

Hvis det viser sig, at reserven efter førnævnte prioriteringer ikke er tilstrækkeligt til politiske prioriteringer, skal der skabes yderligere råderum gennem effektiviseringer, investeringer eller besparelser, såfremt der skal være rum hertil.

Dette er illustreret i nedenstående figur.

Figur B2.2 – Råderummet - hvad det skal kunne rumme?

Den mest optimale måde at skabe råderum på er med udgangspunkt i strukturelle omstillinger, hvor der arbejdes med en kombination af effektiviseringer og investeringer. Det vil sandsynligvis ikke kunne undgås, at der må ses ind i besparelser, for at frigøre midler til eksempelvis investeringer.

Det videre arbejde med sidste års KOMPONENT-analyser er inde for alle tre typer af omstilling, hvorimod det kommende nye analyser på beregnet serviceniveau vil give omstillingsforslag i kategorien ”effektiviseringer”, med mindre det på baggrund heraf besluttet, at der skal laves besparelser. Såfremt de kommunale opgaver gennemgås med fokus på KAN/SKAL opgaver og der herfra fravælges KAN-opgaver, vil denne omstilling være i kategorien ”besparelser”.

Bilag 3 - Budgetprocessens ordbog

Serviceudgifter

Udgangspunktet for serviceudgifterne i budgettet er det korrigerede budgetoverslag fra det senest politisk vedtagne budget fremskrevet med KL's skøn for pris og lønudvikling. KL udmelder årligt en teknisk serviceramme, som er et måltal for hvor meget Faxe Kommune må anvende på serviceudgifter i budgetåret. Overskridelse heraf kan resultere i både en individuel og kollektiv sanktion.

Anlægsudgifter

Anlægsudgifterne er det korrigerede budgetoverslag fra det seneste politiske vedtagne budget. Anlæg prisen fremskrives som udgangspunkt ikke. For anlæg er der også en vejledende anlægsramme, som også skal overholdes. Overskridelse heraf kan såvel resulterer i individuel og/eller kollektiv sanktion.

Tekniske korrektioner

Tekniske korrektioner er tilpasning af budgettet som kommer fra

- Indstillinger fra byrådsbeslutninger (med konkret byrådsbeslutning på, at bevillinger har flerårig virkning)
- Varige beslutninger på flytning mellem drift og anlæg
- Andre justeringer som er af teknisk karakter og som ikke kan "undgås", som kan være såvel merudgift som mindreudgift
- Skatter og tilskud
- Lov- og cirkulæreprogrammet jfr. Økonomiaftalen
- Gennemgang af budgettet med fokus på både faldende og stigende aktivitet. Dette er for at sikre et realistisk basisbudget

Herudover er der tekniske korrektioner, som ofte vil være med under budgetlægningen;

- Aktivitetsbestemt medfinansiering budgetteres med udgangspunkt i udmelding fra KL. Skønnet er baseret på det skøn på landsplan, der indgår i kommuneaftalen for budgetåret. Dette er fastsat med afsæt i det aftalte aktivitets- og udgiftsniveau i det regionale sundhedsvæsen.
- Kollektiv trafik tager udgangspunkt i budgetforslag fra Movia og justeres teknisk hertil
- Driftsbidrag til beredskabet tager udgangspunkt i budgetforslag fra Midtsjællands Redningsberedskab (MBRB).
- Budgettet vedr. Udbetaling Danmark tager udgangspunkt i budgetforslag fremsendt af ATP - Udbetaling Danmark.

- Tjenestemandspensioner budgetlægges som følge af beregningsprocent samt budgetberegninger.
- Som udgangspunkt prisreguleres anlæg ikke, men for eksempelvis asfaltkontrakter, som er bundet på kontrakt (mangeårig) foretages en teknisk korrektion på prisreguleringen med baggrund i KL's skøn for pris- og lønfremskrivning eller principperne i kontrakten.
- Øvrige mindre genoprettelser af fejl, hvor der eksempelvis er lagt et forkert beløb ind i budgettet i forhold til en politisk truffen beslutning eller ved tidligere års Lov og Cirkulære, kan dette korrigeres via en teknisk korrektion

Demografi

Demografiregulering er en tilpasning af budgetterne på skole- og dagtilbudsområder samt ændreområdet, hvor budgetterne justeres svarer til den forventede demografiske udvikling på baggrund af Faxe Kommunes befolkningsprognose.

Aktivitetsjusteringer

Aktivitetsjusteringer er en regulering af budgettet for de lovbundne og konjunkturafhængige områder (kontantydelse, sikringsydelse, beskæftigelse mv.). Her tages der udgangspunkt i skønnet aktivitetsniveau budgetår og budgetoverslagsår. Der foretages også aktivitetsjusteringer på det specialiserede børne- og voksenområde.

Lov- og cirkulæreprogram

Konsekvenserne af Lov- og cirkulæreprogrammet indarbejdes som en teknisk korrektion til budgettet i august inden Økonomiudvalgets budgetforslag. Hovedreglen er, at Lov- og cirkulæreprogrammets virkninger vurderes og indarbejdes for budgetbeløb over 50.000 kr., men dog kun det nødvendige beløb for at løfte den givne opgave.

Beregnet serviceniveau

Det beregnede serviceniveau viser hvor kommunen ligger hvis der, foruden udgiftsniveauet, tages højde for kommunens udgiftsbehov. Det beregnede serviceniveau kan derfor give en indikator af, om kommunen har for mange udgifter på et område, når der tages højde for det vedtagne serviceniveau og dermed skabe syn for, hvor der er råderum.

Budgetbemærkninger

Budgetbemærkninger beskriver hvert fagudvalgs overordnede budgetramme og hvordan eventuelle tildelingsmodeller anvendes (forudsætningerne). Vha. budgetbemærkningerne kan der således skabes overblik over hvorledes budgettet for området er sammensat. Efter

vedtagelse af budgettet indarbejdes de politiske trufne beslutninger. Budgetbemærkningerne indeholder også generelle bemærkninger.

Finansiering (skatter, udligning, renter, afdrag, lånoptagelse og forskydninger)

Udgifter og indtægter i budgetåret og budgetoverslagsårene udgør udgangspunktet for kommende budgetproces finansiering (ved fremlæggelse af den første budgetbalance i april). Efter indgåelse af økonomiaftalen indarbejdes de endelige statsgaranterede tal for skatter, tilskud og udligning for budgetåret og skøn for budgetoverslagsårene. I august og september udarbejder administrationen et skøn for et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag, samt de tilskud og udligningsbeløb der følger deraf.

Renter og afdrag baseres på kommunens gæld samt forventninger til renteniveau mv.

Statsgaranti

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag er udmeldt af Indenrigs- og Boligministeriet. Hvis byrådet vælger det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, er der garanti for, at kommunen får de tilsvarende skatteindtægter, tilskud og udligning, uanset at det efterfølgende viser sig at udskrivningsgrundlaget var enten sat for højt eller for lavt.

Selvbudgettering

Ved selvbudgettering vil kommunen få skatteindtægter ud fra det faktiske udskrivningsgrundlag. Det betyder, at kommunen i budgetåret får de skatteindtægter, der er budgetteret med efter kommunens eget skøn for udskrivningsgrundlaget. Det betyder dog også, at der tre år senere - når det endelige udskrivningsgrundlag for budgetåret er gjort op - skal afregnes en eventuel difference mellem det budgetlagte og det faktiske udskrivningsgrundlag.

Budgetberegner

Budgetberegneren er et semiautomatisk redskab til brug for de politiske forhandlinger i budgetprocessen. Modellen er dynamisk og generer en resultatoversigt og investeringsoversigt undervejs som der bliver tastet i modellen.

Budgetmateriale

Der oprettes en elektronisk budgetmappe på kommunens hjemmeside, som vil være tilgængelig for politikere, borgere, presse og medarbejdere. Heri vil alt relevant budgetmateriale ligge.

Alle indkomne hørings svar lægges på hjemmesiden – i skrivende stund arbejdes på løsning med automatisk upload på hjemmeside.

Alt materiale vil være elektronisk og udsendes ikke i papirform, enkelte oversigter og plancher kan dog vælges udskrevet til møder og/eller temadage. Budgetberegneren udskrives ikke idet det er et elektronisk redskab.

Formalitet- og realitetsbehandling

Formalitetshandling i byrådet er det, som tidligere blev kaldt 1. behandling i byrådet.

Realitetshandling i byrådet er det, som tidligere blev kaldt 2. behandling i byrådet.

Realitetshandling står i modsætningen til formalitetshandling i byrådet.

I budgetprocessen er selve sagens realitet dét, som sagen indholdsmæssigt handler om (tallene og budgetposterne). Omvendt er sagens formalitet i budgetprocessen selve proceduren (hvad skal der ske med sagen, inden vi forholder os til det, den konkret handler om (realiteten)).

I budgetprocessen er formaliteten at oversende sagen til byrådets 2. behandling.

Kataloger

Budgetkatalog indeholder overblik over

- Tekniske ændringer
- Demografi
- Aktivitet
- DUT

Prioriteringskatalog indeholder

- Forslag til reduktioner på driften
- Forslag til opprioriteringer for driften

Anlægskatalog indeholder

- Forslag til periodiseringer på anlæg
- Forslag til opprioriteringer på anlæg
- Forslag til eventuelle reduktioner på anlæg